

ERDÉLYI MUNKÁS

ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGÉSZ ÉVRE 12 KOR., FÉLÉVRE 6 KOR., NEGYEDÉVRE 3 KOR. EGYES SZÁM ÁRA 30 FILLÉR

AZ ERDÉLYRÉSZI SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT HIVATALOS LAPJA MEGJELNIK MINDEN SZOMBATON

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL KOLOZSVÁRT, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR 9. SZÁM. □ TELEFONSZÁM: 13-34.

Nyeregben a reakció.

A reakció megfizetett bérenceinek üvöltésétől hangos a régi rendet siratók tábora. Sehogy sem tudnak beilleszkedni az elmúlt világ dicstelen szereplői a forradalom által teremtett új helyzetbe. Türelmetlenségüket jellemzi, hogy sópénzen kitarított sajtójuk révén egyetlen alkalmat sem mulasztanak el megragadni, ha a Népköztársaság reorganizáló törekvéseit diszkreditálhatják.

Nemrégiben a hirhadt Légrádiak prostitúciót terjesztő vállalata rontott a népkormány munkanélkülieket állami segélyben részesítő akciója ellen, a múlt héten pedig a hamis lobogó alatt royalista vízekén kalózkodó Rákosi-dinasztia leibzurnálja emelt vádat a szociáldemokraták befolyása alá került Berinkei-kormány közoktatási téren tervezett reformja miatt, mely szerinte szöges ellentétben áll a „förténelmi Magyarország” hagyományos nemzeti érzéseivel.

Székesfehérvár fajmagyar mágnásainak csütörtököt mondott puccsa, csak úgy, mint a budapesti huszártiszti gyűlés határozati javaslata a fuldokló reakció kétségbeesett sikoltozásai a magyar Globuszt elborító demokrácia tarajos hullámtengerében.

Az ár ellen reménytelenül uszó oligarchiának már semmi sem sikerül. S hogy ez nem csupán a mi specialitásunk, annak élénk bizonyosága a hinterlandban „hósi” halált halt kormányelnökök galériája, mely háborus epidémia nemcsak a katonailag levert központiaknál,

A magyar Népkormány földbirtokreformja olaj a tüzre, mely a honfiui bánattal terhelt ellenforradalmi erők defektusokkal küzdő lokomobilját fűti.

És ezen sarkallik a szervezett munkásság politikai állásfoglalása. A demokrácia számára nem az államok földrajzi határai, hanem

az osztályok hatalmi viszonyainak eltolódása a döntő jelentőségű tény s azért figyelmünk nem annyira a földrajzi térkép, mint a szociális tartalom kialakulására irányul.

A reakció szemben találja magát a szocialista munkássággal és ebből a küzdelemből csak a dolgozó nép kerülhet ki győztesen.

Birtokreform.

II.

Az új tulajdonosok általában örökös bérletben kapják meg a földet; termelőszövetkezetek, városok, fogyasztási szövetkezetek csak ilyen formában kaphatnak. Az örökös bérlők a földet úgy kezelhetik, mint a sajátjukat, az államnak nincs joga őket onnan semmiféle ürüggyel elűzni mindaddig, amíg a bérösszeget pontosan megfizetik. Ez a bérösszeg a föld 1913. évi árának — melyhez még egy bizonyos százalék járul a birtokreform költségeinek a fődézésére — 4 százaléka; az első években kivételesen még ennél is kevesebb; tehát 1000 koronás holdankinti földár mellett évi 40 korona, sokkal kevesebb annál, mint amennyit manapság a szegény emberek földhasználatáért fejében fizetnek; e mellett az új forma biztonszágot nyújt a földmivelőknek, hogy a földet minden időre használhatják; a földbérlő pedig nem a földesurak, hanem a közösségnek fizet annak fejében, hogy egy bizonyos földrészt a közös földből kizáróan birtokolhatnak.

Sajnos, azt az elvet, amely a tiszta szocialista megoldáshoz legközelebb áll és amely érvényre juttatja azt az elvet, hogy a földjára a közösség, a föld hozamának ezenfelüli része a dolgozóké, amely a nagyüzem technikai előnyeit egyesíti a saját földjén dolgozó ember szorgalmával és gondosságával, a törvényjavaslat áttöri azzal, hogy egyéni örökös bérleteket és egyéni magántulajdont is létesít. Az örökös bérletbe kapott földet ugyanis bárki, akinek elég pénze van, azonnal megválthatja, amely esetben a föld rögtön az ő korlátlan magántulajdonává válik, vagy törlesztéses kölcsön alakjában idővel kifizetheti és magántulajdonná teheti. A szocialista agitáció feladata lesz meggyőzni a földigénylőket arról, hogy a kollektív földbérlés előnyösebb és szocialistább az egyéni üzennél és a kis magántulajdonnál.

A birtokreform jelentősége mindenképpen óriási. Megszünteti elsősorban is annak a lehetőségét, hogy az eddigi nagybirtokos uralom visszatérjen. A föld kivétele a nagybirtokosok kezéből a legnagyobb biztosíték a régi rezsim visszatérése ellen; míg ellenkezőleg, amíg a földesurak csak a politikai hatalomból szorultak ki, de gazdasági hatalmuk alapjával, a földbirtokkal tovább is korlátlanul rendelkeznek, politikai befolyásuk mindenképp megmarad. Óriási a szociális jelentősége is: megszűnik a munkanélküliség a mezőgazdaságban és vele a mezőgazdasági munkások hagyományos éhbéré; megszűnik ennek nyomán a bér-

lenyomó mezőgazdasági munkások betolulása az iparba, a városokba. A városi munkapiac alakulása kedvező lesz a munkásokra.

Ezzel szemben áll két alapos aggodalom: az egyik, hogy a földbirtokreform nyomán a mezőgazdasági termelés hanyatlani fog; a másik, hogy azok a földművesek, akik a reform folyamán egyéni földbirtokhoz jutnak, elhagyják a szocialista tábor és a frissen szerzett magántulajdonuktól elbódítva, a vagyonos osztályok uszályhordozóivá lesznek. Az első bajt a kormányzat hivatott elhárítani: jó mezőgazdasági szakoktatással, jó gazdasági közigazgatással, a termelést előmozdító közintézményekkel. A második bajt a céltudatos és következetes szocialista nevelés és agitáció kell, hogy meggátolja. A földbirtokreformtörvény nem befejezése, hanem csak megindítója annak a nagy átalakulásnak, amely a régi feudális Magyarországból a jövő demokrácia és szocialista Magyarországot fogja létrehozni.

Az építőipari munkásszervezetek küldött-közgyűlése Budapesten.

Amint jelentette az *Erdélyi Munkás*, az Építőmunkások Országos Szövetsége február 16-án tartotta meg küldött-közgyűlését Budapesten, amelyen majdnem az összes nagyobb vidéki városok képviselve voltak.

Bokányi Dezső elvtárs nyitotta meg a tanácskozást, majd a dalárda után napirend előtt *Takács József* (Szabadka) elvtárs javasolta, hogy a küldött-közgyűlés fejezze ki a berni küldöttek iránt meleg rokonszeretét és szeretetét. A javaslatot elfogadták.

Sterbinszki Lipót az ácsmunkások nevében bejelentette, hogy az ácsmunkások szövetségének délelőtti küldött-közgyűlése kimondta, hogy csatlakozik az építőmunkások szövetségéhez.

Szentes György a cementmunkások nevében jelentette, hogy a február 2-án tartott közgyűlés határozata szerint a cementmunkások is csatlakoznak az építőmunkások országos szövetségéhez.

Bokányi Dezső elvtárs a bejelentésekre válaszolva, azt mondta, hogy az építőmunkások szövetség vezetősége jóleső benső érzéssel veszi tudomásul a csatlakozások bejelentését. Elfogadják a feljüket nyújtott kezét és többé nem eresztik el, hogy együtt menjenek a vég fölszabadításért folyó küzdelemben.

Rothenstein Mór elvtárs a Szakszervezeti Tanács nevében üdvözölte a küldött-közgyűlést, amely után az alapszabályok tárgyalása következett.

Bokányi Dezső elvtárs ismertette az alapszabályok alapelveit. Jelentette, hogy eddig az építőmunkások szövetségében a következő szakmák tömörültek: kőműves, ács, kőfaragó, cementmunkás, kövező, cserepező, kutépitő, fehérmunkás, falburkoló és lapfektető, építésvezetők, állványozók. Az új alapszabály — mondotta *Bokányi* elvtárs — egy nagy gondolatot épül föl. A különböző szakmai érdekeket egy közös nagy érdekekben összekapcsolni: ez az alapgond-

lat. Az alapszabályok a szakmák önrendelkező jogán épül fel. Ugy akarjuk megkonstruálni szövetségünket, hogy minden szakmának meglegyen a joga sajátos ügyeinek önálló intézésére, de mégis a szövetségi gondolatban olvadjon föl minden szakmai érdek. A legtöbb ellentétet eddig a különböző szakmákat egybefoglaló szövetségekben a bérhare rendezésének kérdése okozta. Az új alapszabály e kérdésben teljes autonómiát biztosít a különböző szakmáknak. Az új alapszabályban benne van már az is, ami azelőtt tilos volt. A célok világosan megjelöltettek és az eszközök is, amelyekkel e célokat elérni akarjuk. Az alapszabályok kifejezik a szövetségnek azt a célját, hogy az építőipari munkások teljes fölszabadításáért küzd minden fegyverrel, még a sztrájk fegyverével is. Kifejezésre jut az alapszabályokban, hogy a szövetséget nemzetközi kapcsolatot fűzi a világ minden osztályharcos szakszervezetéhez. Új hang eszenél meg az alapszabályokban. A szövetség vezetése és szerkezete is a forradalom szellemének megfelelően alakul át. A szövetséget egy 21 tagú központi végrehajtó tanács vezeti, de a végrehajtó tanács mellett működik egy 60 tagú nagy választmány, amelynek fele a legtöbb tagot számláló vidéki csoportokból kerül ki. A szakmák belső, a munkaviszonyok rendezését illető ügyekben teljesen szabadon rendelkezhetnek. Ezeket az ügyeket az egyes szakmák munkarendbizottságai és országos szakmai értekezletek intézik.

Ezután az alapszabályok módosításával kapcsolatos határozati javaslatokat ismertette, ezek között a legfontosabb a tagjárulék fölemelésére vonatkozott, amely a hetijárulék 250 fillérben való megállapítását javasolta a küldött-közgyűlésnek. Ugyanez a javaslat állapította meg a szövetség költségvetését föltételes formában. Külön határozati javaslat foglalkozott a segélyezés kérdésével és a becsatlakozó szövetségekkel történt megállapodások jóváhagyásával.

Termékeny vita után, melyben többen vettek részt, Bokányi Dezső elvtárs reflektált a felszólalásokra, majd a szavazás következett, amely azt eredményezte, hogy a küldött-közgyűlés a csatlakozásokat tudomásul veszi, az alapszabályokat elfogadja, megbízván a vezetőséget, hogy néhány szükséges formai adminisztratív változtatást tegyen rajta. Kimondotta a küldött-közgyűlés, hogy az új alapszabály alapján megválasztandó vezetőség csak akkor kezd meg működését, ha a csatlakozó szövetségekkel egy a tárgyi, mint elvi és személyi kérdésekben teljes megállapodásra jutott az építőmunkás szövetség további megbízást nyert vezetősége. A fölemelt járulék azonban március 1-én életbe lép.

Le kell törni a fauzsorásokat.

Akkor, amikor azt vártuk, hogy a munkásság életviszonyaiban a társadalmi és politikai reformok némi javulást fognak eredményezni, Kolozsvárt, ebben a „kincesnek” gunyolt, de valójában nyomorult városban, ahol a főváros után az egész országban mindig a legnagyobb volt a drágaság, éppen az ellenkezőjét kellett megélnünk. Hetek óta küzd a szegény proletár osztály a legnagyobb nyomorral, hetek óta birkózik az éhínség fenyegető rémével, nincs liszt, nincs kenyér, a mézárzsékekben húst csak a gazdag kivételesek kapnak, most ráadásul jönnek a fakereskedők, a munkásság kiuzsorázóinak ez a tipikus osztálya s a maga önkényéből 420 koronában állapítja meg egy öl fa árát.

A tüzfamizéria sohasem öltött olyan hallatlan nagy mérvet, mint ezen a télen. S mikor már három hónapon át el kellett szenvednünk a tüzfakereskedők árdrágításainak a súlyát, a tél végén megjelent egy

rendelet, amely egy waggon fa árát 1200 koronában állapította meg. Felhorkantak erre derék kereskedőink s minthogy nekik ez az 1200 koronás waggon ár nem volt kedvező, viszont waggonszámra fát kevesen is vásárolnak, hát a maguk kebelében egy külön értekezletet tartottak s azon megállapították az ölfa árát 420 koronában, a mázsás fa árát pedig 26 koronában. Hát ennél merészebb és kihívóbb árdrágítás még a háborús érában sem fordult elő!

Mert tudnunk kell, hogy egy waggon fából legalább 6 öl fát csinálnak „derék” fakereskedőink, már pedig eszerint egy waggonból nemcsak 1200 koronát, hanem 2520 koronát árulnak ki. Még hallatlanabb az árdrágítás a mázsás fánál. Egy öl fából ugyanis 16—17 mázsát mérnek ki legalább, eszerint pedig egy ölből minimum 442 koronát harácsolnak ki a legszegényebb néposztály, a dolgozó proletárok nyomorult filléreiből. Mert mázsás fát a legszegényebb munkásokon kívül senki sem vesz.

Ilyen hallatlan uzsorát követnek el tehát a szegény nép pénzéből meghadimilliomosodott fakereskedők.

Ennek a megtürése pedig egy pillanatra sem lehet sem érdeke, sem célja a hatóságoknak. Erélyesen követelnünk kell a fauzsorások letörését annál is inkább, mert nyilvánvaló dolog, hogy a fakereskedők, akik mindnyájan meggazdagodtak, nemcsak hogy ilyen kihívóan kijátszák a hatósági maximális árakat, de arra sem hivatkozhatnak, hogy ők tulajdonképpen drágán szerzik be a fát, mert minden fakereskedőnek régi olcsóbb kötése van, amire most ráfizet ugyan waggonként pár koronát, de ez semmi szín alatt sincs arányban ezzel a szemérmetlen áruzsorával. Újól fog felhívjuk a hatóságok figyelmét ezekre az üzelmekre s a legsürgősebb orvoslását kérjük.

A vasutasok helyzete régen és most.

Ha egy kis visszpillantást vetünk a multba, azt látjuk, hogy a vasutasok voltak az osztályállam legelnyomottabb páriái, akiket teljesen kizsákmányoltak és ki voltak szolgáltatva a mindenkor kormányok aláztos lakájai önkényének. Nem volt szabad szervezkedniük, meg volt tiltva a panaszos szó kimondása. De azért a vasutas munkásság nem riadt vissza semmiféle áldozattól s rálépett a szervezkedés útjára és arra kényszerítette a hatalmat jogtalanul bitorló reakciós kormányokat, hogy elismerje a szervezkedés jogát, emberi jogokat és tisztességes megélhetést biztosítson a vasutas munkásság részére.

Az elért eredmények megóvásának mékintjére vettük egy vasutas elvtárstól az alábbi sorokat:

Egy kis visszpillantás a multba, okulás szempontjából megérdemli a fáradságot és kuriózumképpen beküldöm az alábbi bércédulát, mely 1905. évi március haváról szól, egyik asztalos elvtársunk, tehát szakképzett ipari munkás, részesült e nagy keresetben.

V. műhely osztály.

429 számú munkás
III. havi keresete.
208 munkanap mellett
összesen 41 kor. 30 fill.

Megjegyzés:

Ezelőtt 14 évvel, mikor a vasutasok nem voltak szervezve, nem volt szaklapjuk miként kezelték a munkások ügyét, nagyon sok adat áll rendelkezésünkre. Erre azonban csak jövő számainkban fogunk kitérni.

Diplomás mérnök, szakképzett művezető minden szégyenkezés nélkül, sőt büszkeséggel dolgozott, hogy miként lehet a munkásokat minél jobban sanyargatni, éheztetni. Mert ugyebár a fenti keresetből egy hónapon keresztül, még a régi jóvilágban sem lehetett egyebet venni, mint tizert kenyeret, kettőért ecetet.

Nagyot haladtunk azóta, megváltozott a kereset, megváltozott a diplomás mérnök, szakképzett művezető életnézete. Sokat értünk, kivivtunk nehéz fáradságos szervezkedéssel. Még több eredményt látnánk, ha a polgári sajtó nem lett volna mindig kerékkötője különösen az elnyomott vasutasok szervezkedésének. Ha meg is emlékezett a vasutasok mozgalmáról, csak az elnyomók érdekében tette, a nyomorgókat „mindig elégedetlen elemeknek” minősítette. És ezeket a polgári lapokat minden vasutas szívesebben vette, mint a munkáslapokat.

Vannak körülmények, mikor ezt a küzdelmet csak a sajtó útján fejthetjük ki, ezért járassuk és terjesszük mindenütt a munkáslapokat. Gondoljuk meg, hogy most nem vehetni tizert kenyeret és kettőért ecetet. A kivított eredményt sok esetben nehezebb megőrizni, mint megszerzeni, erre igen nagy bizonyosság volt Vasuti Munkások Országos Szövetségének esete is.

Elvtársak! Elvtársnők!

Az Erdélyi Munkás az egyedüli lap Erdélyben, mely a dolgozó nép érdekeit szolgálja, küzdelmeiben támogassa, védelmezi.

Amíg a polgári lapok hatalmas tökével rendelkeznek, addig az Erdélyi Munkás a munkásság filléreire van utalva.

Az Erdélyi Munkás előfizetőinek száma oly csekély, hogy alig tudjuk a felmerült kiadásokat fedezni. A szervezett munkásság érdeke, hogy az Erdélyi Munkás megerősödjék, mert az erős sajtó nagyban elősegíti a munkásság ügyét.

Szerezetek sok előfizetőt az Erdélyi Munkásnak! Mindenütt, ahol megfordultok követeljétek az Erdélyi Munkást.

Az Erdélyi Munkás előfizetési ára:

Egész évre . . . 12 korona

Fél évre . . . 6 korona

Negyed évre . . . 3 korona

Műveljük magunkat!

A szociáldemokrácia csak akkor képes céljait megvalósítani, ha olvasott, intelligens szervezett munkások képezik tömegeit. A szocialista állam csak úgy valósítható meg, ha a szervezett munkásság a szocialista ismeretek birtokában lesz. Csupán ezen ismeretek teszik a most öntudatos, fegyelmezett, a mi céljainkra felhasználható tényezőkké. A szocialista állam elmélete teljesen kidolgozott, mindennek, még a legutolsó szegnek is meg van a maga helye.

Ennek legrappánsabb bizonyítéka a bolsevizmus egyelőre áthidalhatatlannak látszó nehézségei. A mai társadalmat még nevelni, ismeretekben emelni kell, hogy az államalkotó és föntartó szerepet is kellően betölthesse.

A szocialista nevelés eszközei eleddig a napi, heti, havi pártlapok, röpiratok, pártirodalom és a tudományos előadások voltak. Sajnos, rajtuk kívül álló okokból csupán a pártirodalom maradt meg számunkra. A tudást majdnem rejtve, szóragoztatva nyújtó pártlapok, főleg a napilapok a közeljövőben aligha állhatnak rendelkezésünkre. Hetilapunk oly csekély terjedelemben és oly korlátok között kénytelen meg-

jelenni, hogy csak részben, csak igen csekély mérvben tehet eleget kötelességének.

Minden szervezett munkásnak kötelessége, jól felfogott érdeke a pártirodalom olvasása. A mai nehéz időkben egyedüli szórakozásunk, vigasztalásunk a tanulás legyen. Készüljünk fel az államalkotó és államfenntartó szerepre. Fegyverkezzünk a mai harcok időkben, fegyverkezzünk a tudás fegyvereivel!

Öntudatos munkás el sem képzelhető pl. a Marx-irodalom ismerete nélkül. Okvetlen el kell sajátítani a szociálista tudás elemeit, tulmenő ismereteket, meg kell ismernie a termelési tényezők egymáshoz való viszonyát. Meg kell ismernie a bér-munka és tőke, a bér, ár és profit kérdéseit. El kell olvasnia a történelmet a mi szemüvegünkön át, mert azt minden szociálistának tudnia kell, hogy az iskolákban tanított történelem az uralkodó osztályok egyoldalú történelme: uralkodók, háborúk leírása.

Innen az, hogy a művelt középosztály még csak sejtelmével sem bír a szociális ismereteknek. Szemükben a szociálista csak felforgató, a társadalomtudomány, a természettudomány nem ismeretében a szociálista állam megkerült és csak jobb esetben jóhiszemű idealisták meg nem valósítható álma.

Nekünk saját jól felfogott osztály-érdekeinkben túl kell szárnyaljuk őket tudásban. Igazságunkat a tudás, az ismeretek fegyvereivel kell kiharcolnunk. Olvassunk, tanuljunk, emeljük ki magunkat a tudatlanok osztályából.

Evégből a legmelegebben ajánljuk a munkásságnak elsősorban is a *Munkás-könyvtár* olcsó füzetait. Az eddig megjelent husz s egynehány füzete kapható az Erdélyi Munkás kiadóhivatalában.

Munkások! Munkásnők!

Olvassátok és terjesszétok az

Erdélyi Munkást

Jon Frimu.

Február 20-án

örökre lehunyta szemét Jon Frimu elvtárs, a romániai szocializmus önfeláldozó, lelkes harcosa. A bukaresti polgári lapok elismeréssel emlékeznek meg Frimu elvtársról. A *Le Progres* a következőket írja:

Frimu egyike volt a legtekintélyesebb, a legtevékenyebb, a legokosabb és a legtöbb súlylyal bíró szocialista vezéreknek. Azt hirdette, hogy a munkásosztály részére a legjobb forradalom a polgári szabadságjogok legszigorubb alkalmazása. Frimu halála súlyos csapás Romániára. Ő volt a munkásmozgalmak legtisztább szelleme. Mint egyszerű munkás lépett be a pártba, s rövid időn belül vasszorgalmával s önképzés útján szerzett nagy tudásával felküzdötte magát a vezérek sorába. Működését ez az elv irányította. Küzdelem a törvényes eszközök felhasználásával s ettől az évtől sohasem tért el.

ahol

kiütéses tifuszból betegedett meg s ennek lett áldozata.

Az erdélyi szocialista munkásság fáj-

dalommal vette a Frimu elvtárs haláláról szóló hírt. Frimu halálával nagy veszteség érte az egész világ proletárságát, a romániai szociáldemokrácia vesztesége azonban pótolhatatlan.

SZAKMOZGALOM

...

Az építőmunkások március 3-án, hétfőn délután három órakor a Munkásotthon gyűléstermében rendes évi közgyűlést tartanak. Napirend: 1. A vezetőség beszámolója. 2. Pénztári jelentés. 3. A vezetőség megválasztása. 4. Indítványok, interpellációk. Tekintettel az ügy nagyfontosságára, felhívjuk az építőmunkás elvtársakat, hogy a közgyűlésen pontosan jelenjenek meg.

A Reitter-gyufagyár teljesítette a munkások követelését. Mult számunkban megírtuk, hogy a Reitter-gyufagyár munkásai egy memorandumot adtak át a munkaadóknak, amelyben kérték, hogy munkabéreiket emeljék fel. A munkások kérésének jogosságát a munkaadók is elismerték, úgy hogy teljes egyezség jött létre a gyár vezetősége és a munkások között. Ez a fizetésjavítás, sajnos, még mindig nem biztosítja a munkásnők tisztességes megélhetését, sőt alig lesz elég egy darabka száraz kenyérre. Hol van még a ruházkodás? A gyárnak kötelessége gondoskodni, hogy a munkások olcsó ruhához és cipőhöz jussanak, azonkívül a munkások ételmezését biztosítani, mert a mostani árak mellett a munkások nem bírják beszerezni a szükséges élelmicikkeket.

Hogyan respektálja Nagy Károly a kollektív-szerződést. Nemrég foglalkoztunk a Kristály-gőzmosógyárban uralkodó tartatlan állapotokkal és a gyártulajdonos brutális viselkedésével. Most Nagy Károly mosóintézetéből hallunk panaszos szavakat. Ugy látszik Nagy Károly megfigyelte, amit jeles kollégájáról írtunk, sőt túl akar licitálni a többi vegytisztító és mosóintézetekben uralkodó betyárállapotokon. A legutóbbi időben olyan szemtelenül kezd viselkedni a munkásnőkkel és a szakszerveetükkel szemben, hogy ezt nem hagyhatjuk szó nélkül. Meg kell mondanunk Nagy Károly urnak, hogy a szakszerveettel kötött kollektív-szerződés értelmében nem áll jogában a munkásnőkkel gorombáskodni. Ezt tehetné a Tisza-korszakban, de most más időkben élünk. A bizalminők nem azért vannak a gyárban, hogy Nagy Károly játékot üzzön velük. Ne fájjon neki az, hogy az *Erdélyi Munkást* a bizalminők kiosztják a munkásnők között. Ez szervezett munkásoknál nem szégyen, hanem kötelesség. Még figyelmeztetni akarjuk arra is, hogy az általa aláírt kollektív-szerződésben van egy pont, melyben arra kötelezi magát, hogy egy pontos órát fog a munkateremben kifüggeszteni, de erről mindmáig megfeledkezett. Az igazság kedvéért meg kell állapítanunk, hogy van óra a munkateremben, azonban ez az óra annyira pontos, hogy reggel nagyon siet, este pedig késik. Ne gondolja Nagy Károly, hogy a munkásság tünni fogja, hogy a szervezett munkásokat anarkistáknak és csirkefogóknak titulálja és ha nem tanult emberséget, lesz gondunk rá, hogy megtanuljon.

A Melissa-cukorgyár vezetősége belátva, hogy a munkásnők eddigi keresetük-ből nem bírnak megélni, saját akaratából felemelte az akkordbéreket. Ez a szokatlan eset kissé meglep hennünket, mert a tőkés nem szoktak ilyen „bőkezűek” lenni munkásaikkal szemben. Nem is hisszük, hogy követői lennének ennek a jó példának. A Melissa-cukorgyár, ellentétbe a többi munkaadóval, gondol a szegény munkásokra és a haszonból nekik is juttat egy kis részt. Ezzel szemben a gyárban dolgozó munkásnők mindig tanujelét adták szervezetségüknek és példás fegyelmességüknek s

hisszük, hogy a jövőben is öntudatos munkásokhoz illően fognak viselkedni. A személyi torzsalkodások kárára vannak az összeségnek és a munkaadóval szemben vállalt kötelezettségek rovására megy. Bizunk elvtársaink okosságában, hogy a kivívott eredményeket megfogják őrizni és méltóak lesznek a szervezett munkás névre.

Hivatalos órák:

Építőmunkások csoportja naponta, délután 5-7 óráig, vasárnap délelőtt 9-11 óráig.

Sütőmunkások csoportja naponta 9-11 óráig, szerdán délután 3-5 óráig.

Magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak csoportja naponta délelőtt 9-11 óráig.

Vas- és fémmunkások csoportja szerdán és pénteken este fél 7 órától fél 8 óráig, vasárnap délelőtt 10-12 óráig.

Festőmunkások csoportja szerdán és pénteken délután 4-6 óráig.

Szabómunkások csoportja vasárnap délelőtt 9-12 óráig.

HIREK

— **A lakásügyi bizottság március 2-án, vasárnap délután 3 órakor a Munkásotthonban ülést tart.** Kérjük az elvtársakat, hogy az ülésen teljes számban és pontosan jelenjenek meg. — **A párttitkárság.**

— **Eisner Kurt elvtárs meggyilkolása.** Münchenből közlik azt a tragikus hírt, hogy **Eisner Kurt** elvtársat, bajor miniszterelnököt, midőn a külügyminiszteriumból az országgyűlés épületébe haladt, Arco Valley gróf hátulról két lövéssel megölte.

— **A nehéz testi munkát végző munkások** lisztadagját nem szállítják le. A közéleti tanács határozata folytán a különbözetről szóló utalványokat a Munkásbiztosító Pénztár fogja kiadni.

— **Oszták elvtársaink győzelme a választásokon.** Mult héten folytak le Német-Ausztriában a nemzetgyűlési választások melyek elvtársaink teljes győzelmével véződtek. A választók rendkívül nagy számban adták le szavazatukat. Egyedül Bécsben mintegy 900.000 ember szavazott le. Elvtársaink 167 mandátumból 70 mandátumot hódítottak meg, ami többséget jelent a szétforgácsolt polgári pártokkal szemben. A választási győzelem megünneplésére Bécs munkássága tüntető felvonulást rendezett a parlament előtt, melyben több százezer ember vett részt. A katonazenekarok állandóan a Marsaillest játszották. Dr. Adler Frigyes elvtárs nagyhatású beszédet mondott, melyet nagy lelkesedéssel hallgattak végig. Németország után most Ausztria proletársága adott kifejezést annak, hogy a demokratikus köztársaságból szociáldemokrata köztársaságot akar alkotni.

— **A zsír.** Amióta életbeléptek a maximális árak, a zsír teljesen elolvadt a proletárok asztaláról. Most a legjobb esetben csak vízzel főzhet a szegény munkásaszszony férjének, aki nehéz munkában kiizzadja azt a kis zsírt is, ami még benne van. A zsír anélkül, hogy elbucszott volna, elrejtőzött és az istennek sem akar előbujni. Emlékezzünk csak vissza, voltunk mi még zsír nélkül nem is egyszer. A zsír pedig, a maximális árak melegsége elől, titkos Wertheim- és jégsekrenyekbe bujt és várta a hűvösebb időköt. Megtörtént néha-néha, hogy a megsáros urak, zsírzsorások, bankárok is hűvösre kerültek, akkor mindjárt volt zsír bőven. De jelen esetben sokkalt szigorubb rendszabályokra van szükség, mert ha az illetékes hatóságok elnézik, hogy a munkáscsaládokat teljesen kifosszák a zsírzsorások, a legképtelenebb állapotok fognak bekövetkezni. A munkások négy és fél évig nélkülözték a legszükségesebb élelmiszereket.

A közéleti tanács sürgős intézkedését várjuk!

— A mungók ébredése. A mult hét szerdáján új párt alakult Budapesten, alapítói a „nemzeti egyesülés“ névre keresztelték. Noha a párt — a programtervei szerint — elfogadja „a jövő alapjául“ a köztársasági államformát, egész működésének irányát és politikai tartalmát mégis az a tény szabja meg, hogy a vezére a jól ismert *Bethlen* István gróf, alvezéré a még jobban ismert *Bernáth* István, vezérkara pedig a hirhedt munkapárti és Wekerle-párti politikusokból rekrutálódik. Az egész aktusból, úgy látszik, hogy itt föltámadó törekvések történnek. Hát csak ébredjenek! A szociáldemokrata munkásságnak majd lesz gondja rá, hogy ez a reakciós társaság örökre elaludjon.

— Fegyházba kerülnek a nép hóhérai. *Böhm* Vilmos elvtárs a Munkástanács keddi ülésén kijelentette, hogy rövid időn belül felelősségre fogják vonni a háboru bűnöseit, akik annyi ártatlan embert vágóhídra hajtottak. A kormány törvényjavaslatot készít a háboru okozóinak és a volt miniszterek felelősségre vonásáról. Ez a törvény elsősorban a Tisza- és Wekerle-kormány tagjait sújtja, akiket rövidesen lefognak tartóztatni. *Böhm* elvtárs hajmeresztő adatokat olvasott fel. Az adatok szerint a háboru alatt összesen bevonult Magyarországon 4.183.492 ember. Ezek közül felmentettek 552.157 embert, katonai szolgálatot teljesített tehát 3.631.336 ember, akik közül a harcúterén volt 3.437.776 katona. Az elesettek számát túlzás nélkül 670.000 emberre tehetjük, de ekkor még nem foglaltuk a számba a legutolsó olasz offenzíva körülbelül 400.000 főnyi veszteségét. Eddig 252.572 rokkant, 72.000 hadiözvegy és 144.000 hadiárva van összeírva, azonban a nagyobb rész még ma sincs összeírva. Lőállományunkból másfél millió veszett el és az élelmezés 7 milliárdot emésztett fel. Így pazarolták az ország vagyonát és pusztították a sok emberéletet, amiért el kell vegyék szigorú büntetésüket azok, akik belevitték az egész népet a pusztulásba.

Előfizetőinket kérjük, hogy ha a lapunkat nem kapják pontosan kézhez, úgy ezért ne nehezteljenek reánk, mert az rajtunk kívül eső okokból ered. Részint a hiányosan leadott címek, részint a postai nehézségek késleltetik a lapok kikézését. Aki a lapját nem kapta meg, kérjük az irodában azt megreklamálni *név, foglalkozás, utca és házszám pontos* megjelölésével.

FELELŐS SZERKESZTŐ: **RUSS GYÖRGY**
KIADÓ: **GRÓSZ HERMANN**
Az erdélyrészi szociáldemokrata párt tulajdona.

SZINHÁZI HIREK.

Heti műsor.

Szombat d. u.: Médi.
Szombat este: Tul a nagy Krivánon.
Vasárnap d. u.: A pacsirta.
Vasárnap este: Csárdáskirálynő.
Hétfő: Mignon, (Bérlet 109. A.)
Kedd: Szenvedély.
Szerda: A pacsirta. (Bérlet 110. B.)

Mozi hírek.

Szinkör-mozgóban.

Szombaton: *Akik életet cseréltek.*
Vasárnap: *Akik életet cseréltek.*

Egyetem-mozgóban.

Szombaton: *A kancsuka hazájában.*
Vasárnap: *A kancsuka hazájában.*

Uránia-mozgóban.

Szombaton: *A szerelem haláltusája.*
Vasárnap: *A szerelem haláltusája.*

ILLATSZEREK © PIPERECZIKKÉK
LEGOCSÓBBAN BESZEREZHETŐK A

RÓZSA - DROGERIA
ÉS ILLATSZERTÁRBAN
KOLOZSVÁRT
MÁTYÁS KIR.-TÉR 26.

ERDÉLYI MUNKÁS KÖNYVTÁRA

Az Erdélyi Munkás kiadóhivatalának könyvtárában a következő könyvek kaphatók:

Else Jerusalem: A szent Skarabäus.
Zola: Patkányfogó I. és II.
Molnár Ferenc: Andor.
Csizmadia: A nagy magyar parasztforradalom.
Révész Béla: Vonagló falvak.
Csizmadia Sándor: Csak vissza nem. (Költemények).
Vanszák János: Vér és Vas. (Költemények).
Marx: III. Napoleon államcsinyje. (Fordította: Garami Ernő).
Bálint Aladár: Város. (Novellák).
Farkas Antal: Templomtűzek, Vörözsoltárok. (Versek).
Bodrogi Zsigmond: Szántok, Vetek. (Költemények).
Farkas Antal: Szilaj Péterék.
Upton Sinclair: Az elitelt.
Varga Jenő: A magyar kartellek.
Csizmadia Sándor: Munkás emberek. Munkáskönyvtár füzetei. Szocializmus. (Folyóirat).
Apróbb füzetek.

Erdélyi Bank és Takarékpénztár r.-t.

Kolozsvár, Mátyás király-tér 32. sz. (Saját ház.)
Fiókiintézet: **Tordán.**

Igazgatóság 1-65 sz.
Titkárság és levelezés 9-09 sz.
Bankosztály 12-69 sz.
Pénztár váltóüzlet 10-82 sz.
Erdélyi mezőgazdasági r.-társaság 11-61 sz.

Betéteket elfogad takarékpénztári könyvecskére, vagy folyószámlára a legelőnyösebb kamatozás mellett és azokat az összeg nagyságára való tekintet nélkül rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. Hadifoglyok részére átutalásokat csupán kész kiadások leszámítása mellett teljesít.

◆◆◆
PÉNZTÁRI ÓRÁK:
Délelőtt fél 9 órától délután 1 óráig

Nagy elárusítás

a mai naptól

DICK JAKAB

ÉS FIA ÁRUHÁZÁBAN,
DEÁK FERENC-UTCA 5-7. SZÁM

Korona

Férfi gallérok	1'—
Férfi kötött harisnya	12'—
Női kötött harisnya	15'—
Női selyem harisnya	38'—
Gyermek kötött harisnya	5'—
Selymek bluzra	15'—
Selymek ruhára	80'—
Hadi kartonok	12'50

◆◆◆
Viszonteladóknek, temetkezési intézeteknek szemfedelek, bobinetek, csipkék a legolcsóbb árakban. :◆◆◆

Tisztelettel **Dick-áruház**

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R.-T. KOLOZSVÁR

Mátyás király-tér 7. sz.
Befizetett alaptőkéje 4 millió korona. :: Egyéb alapjai 2,700.000 kor.

Elfogad betéteket könyvecskére vagy folyószámlára legelőnyösebb kamatozás mellett és azokat bármikor azonnal visszafizeti. Leszámítol váltókat, folyósít törlesztéses kölcsönöket, vesz és elad értékpapírokat, előleget nyújt értékpapírokra, díjmentesen bevált szelvényeket és mindennemű bank és takarékpénztári ügyleteket lebonyolít. Új intézeti székházában külön e célra épített pánccéltérben tűz és betörésmentes saferekeszeket és értékeket tartalmazó ládák részére tresort tart a közönség rendelkezésére.
Áruraktárai: A pályaudvar mellett, Baross-tér 3. szám alatt.

Olcsó árairól és szolid kiszolgálásáról előnyösen ismert

SZABÓ JENŐ

női divatáruház,
Kolozsvár, Wesselényi Miklós-u. 5.

Duplaszélű selyem minden színben . . . . . 95 K
140 cm. széles szövet . . . . . 135 K
Selyemharisnya . . . . . 40 K

Tisztelettel

SZABÓ JENŐ

Nagy választék selymekben és szövetekben. Szolid szabott árak!